

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, היה גליון ערב פסח תשמ"א, שנקרא "גליון הירוק". הגליון הקריש 12 עמודים תחת הכותרת "שנתון 1940" לילידי שנתון זה, שכתבו 10 האנשים החשובים ביותר במדינה. כותבים אחרים שהיו באותו גליון, דיווחו על נכחית בית"ר באיגרוף שתחרה בקפריסין, בסדרת תחרויות מול מתאגרפי הצבא הבריטי באי השכן. מדור הקולנוע המליץ על הסרטים, "הופי הכרז" בכיכובו

של מרלון ברנדי, והגבטה 21 אינה עונה" בכיכובם של היה הררית, יצחק שילה וזלמן ליורש.

235 מורים קומוניסטים * אלמוגי מעשמו את עיריית

חיפה * מאיר וילנר ואבא קובנר אחים המה

חינוך

עיתונות

כולשת חינוכית
מפא"י לא היתה היחידה שנדמה מתוצ' אות הבחירות להסתדרות המורים. לא פחות מכן התרגש מיישרדי החינוך והתרבות, מגו" דל מיספר המצביעים בעד רשימת המיפי- לגה הקומוניסטית. ברבים היה ידוע, עד לבחירות, רק על מורים בודדים שהם חברים רשומים במק"י. ההצבעה הפניקה לרשימה הקומוניסטית 235 קולות, מיספר שנראה גדול ומאיים, מיספרם של אלה ששמרו בסוד את חברותם במפלגה מחשש מוצדק מפני פיטורים.

מילחמה טלפונית
ד"ר פרידריך רייכנשטיין, בעל היומון ידיעות היום, המופיע בשפה הגרמנית, היה בטוח כי שביחת עובדיו, שאת שכרם סירב להעלות, לא תפגע בו ביותר. את עיתונו, המבוסס ברובו על תרגומים, אמר להוציא לאור לפי שעה בכוחות עצמו. אך עובדיו, שלמדו משהו על שיטות גיהול שביחה מחבריהם העיתונאים בלונ- דון, הפרו את ביצועו של רעיון זה: מיד לאחר הכרזת השביחה נחסם הקו הטל- פוני היחיד של ידיעות היום על-ידי עי- תונאים מכל המערכות ששאלו ללא הרף: "מה שלומך?", מנעו על-ידי כך את אסי- פקת הידיעות למערכת המושבתת.

השבוע החל מיישרדי החינוך והתרבות בי- הכנות מקיפות לפעולות בילוש רחבות כדי לגלות את זהות המצביעים. יש להניח שמורים מסוימים לא ימצאו עבודה במקי' צועם בשנת הלימודים הבאה.

בחצות הלילה נכנע רייכנשטיין, והודיע לכל את הסכמתו להיכנס למשא-ומתן עם העובדים.

חיפה

אסונות

כל אנשי חושי
לאחר ששלום מחרו, שלום טיאנו ותו" מאס וינד סולקו מועד-העובדים של עיריית חיפה וממפא"י גם יחד, משום שהכריזו כי טובת העובדים קודמת לגביהם, מאשר הראות המפלגה — קרי או יושב-ראש מועצת פועלי חיפה, יוסף אלמוגי ומוכיר הסתדרות הפקידים, אברהם כהנא, לאסיפה דחופה של תא הפקידים המפא"יי בעירייה כדי ללכד את השורות מחדש. 340 חברי התא הוזמנו רק 200, שנבחרו בקפדנות, כדי למנוע את השתתפותם של תומכי המורדים*.

שרב במלחמה
אורי פינקרפלד, חבר הנהגת השומר- הצעיר*, תיכנן את המסע באופן מדויק דק, כפי שהיה רגיל בפלמ"ח. 230 אנשיו, בני 16 עד 18, הגיעו במכוניות למיפעל הפוספטים, שם נפסק כביש האספלט ומת- חילה דרך העפר המובילה למעלה-עקבים. הקבוצה לא ניצלה דרך רגילה זו, וביק- שה לחדור לעומק הנהף המקסים, כאלפי בני-נוער אחרים שטילו אותה שעה בנגב, כמו בכל שנה בעונת הפסח.

היא לא נראתה כך לעיתונאים שליך שולחנות-הכתובה, שלא השתתפו מעולם במסע נגבי, ואינם יודעים מה חייבים להיות שיקוליו של מפקד-מסע שעה ש- השרב הנורא מצליף על ראשי אנשיו. הם ידעו רק את ההמשך: ** הבנות כשלו בעלייה, הנערים עזרו לשאת את תרי- מיליהן.

אחד מהם שחזר פעמיים על מיבצע זה היה דויד איינוברג (17) בן שרברב תל-אביב, שיצא לפני המסע לעבוד בקי- בוך כדי להרוויח את 25 הל"י שהיו דרושות לצידה. היה זה מסעו האחרון לפני היכנסו לנח"ל, אחרי שכבר עבר את הבדיקות הרפואיות וגמצא בעל כושר קרבי א'.

דויד, צעיר חסון (80 ק"ג) וגבוה (1.80 מ') שרצה להיות מהננס בקיבוץ, צנח ארי-

* הנקרא לרוב בטעות "הור ההר".
** באותם שנים נהגה מערכת העולם הזה לשגר את אנשיה לטיולים בנגב, למטרות טיקור, ובמקביל לאסון זה שהתי- רחש בטיול, השומר הצעיר למכתשים, השתתף עורך השבועון, אורי אבנרי ב- טיול ה-1200 של הגדנ"ע בשביל הנחש.

שגריר ארה"ב מחזר אחד מצריים

אולם ה-140 שלא הוזמנו באו בכל זאת, ובתוכם גם חברי-הועד לשעבר, שלא הכירו בסילוקם. הניסיון למנוע כוח, בעד רת חיל-מחץ של הפועלים הסאלוניקאים מהנמל, את כניסתם למועדון המיפלגה, מקום כינוס התא, לא הצליח. עם זאת לא יכול אברהם כהנא להשלים עם כך, ששלום מחרו ישא נאום שמוחץ-לסדר- היום בפני משתתפי הכנס — הוא התי- נפל עליו והתחיל להכותו, דבר שגרר אחר ריו את מחאותיהם הפעילות של רוב המשתתפים.

כישלון חדש זה הסתיים בניסוגה — אברהם כהנא סבר כי משנה מקום משנה מזל, והעביר את האסיפה לבינתו — אולם ההסתדרות שממול המועדון, אבל את הכביש חצו יחד עם עסקני מפא"י הנסור גים, רק 30 מכל אנשי אבא חושי. השאר החליטו להעז להישאר, להפגין בכך תמיכה אילמת (ומסוכנת) במורדים. נראה היה, שהסדק בחומת השילטון הבלתי- מעוער של מפא"י בחיפה מתרחב והי- לך — בעזרתה הפעילה של מפא"י.

* פרשה זו היתה אות לראשית תהליך חשיפת השחיתויות בעיריית חיפה, בטיד- רה חושי-טאן שפורסמה בשבועון לפני 25 שנה, במשך קרוב לשנה.

"העולם הזה" 25

צה באופן פיתאומי. חבריו חשבו שהתי- עלף. יונת דואר שנשלחה לבאר-שבע להודי עיק עזרה, נטרפה על-ידי עייט לעיני הי- מטיילים הנדהמים, במקומה עלו על הצוק שני סיררים, שהועיקו עזרה מסדום ומבאר- שבע.

הווי

מחיר התיאבון

בירושלים, אחרי שבעל-מיסעדה פנה לי- בית-הדין המחוזי בבקשה לאסור על אחד מלקוחותיו הקבועים את הכניסה למיסעדה, בטענה שאכילתו של הנתבע מעוררת בחי- לה אצל סועדים אחרים («הוא שותה מים מבקבוק במישרין ומשמע אחרות הגאה לאחר השתייה!») הוציא בית-הדין צור ביניים לפיו ישלם בינתיים בעל-המיסעדה ללקוח-הטרדן 350 פרוטות ליום, כהפרש במחיר הארוחה בין מיסעדתו למיסעדה אחרת.

קולקטיביות רעיונית

בתיאבון התפאר ביטאון המיזרחי הצופה, כי לא רק בישראל התנגדו אנשי- הדת להצגת הסרט הגלימה, המתאר את חיי ישו: התנגדות דומה התעוררה, לדב- רי העיתון, גם בין חכמי הדת המוסלמית בירדן.

אנשים

● שרי-האוצר לוי אשכנזי, במאמר פולמוס בהדור: "השומר הצעיר היה במשך כמה שנים במצבו של אותו רבי, שמצד זה שבת ומצד זה שבת — והוא נוסע באמצע."

● הסופר ש"י עגנון אמר בראיון שהתפרסם עימו בגזאש כרוניקל הלונ- דוני: "בעצם הכנסתה של הדת לתוך מיסגרת של התארגנות פוליטית כבר יש משום הודאה כי משהו אינו כשורה עם הדת."

● למיבצע חיוני גוייס השבוע גם ראש עיריית רמת-גן אברהם קריניצי: הוא הסכים לשמש סנדק לבנו של תושב מעברת רמת-גן, יוסף סעדה, שהתפרץ למישרדו והודיע לו כי: "איש בעל זקן לבן וארוך" נגלה אליו בחלומי, ובישר לו כי רק ראשי-העיר הוא המיועד לתפ- קיד זה.

● פחות נעים היה גורלו של ח"כ מק"י הקודר, אחיו של הסופר אבא קובנר, מאיר וילנר, שנידון השבוע על-ידי בית-הדין המחוזי שבירושלים לפי- נוי דירתו התל-אביבית, והגיש מייד עיר- עור על פסקיהדין.

● אותו זמן היה אחיו של וילנר עסוק מעבר לים. הסופר אבא (פנים אל פנים) קובנר נסע לארגנטינה להחזק מוסד לזכר מרדכי אנילביץ, מנהיג מרד גישו וארשה.